

Elin: Aluehallitus
Aika: 30.05.2023 Kello: 09:00 - 13:51
Paikka: Kokoushuone Kurki, Y3

Läsnäolijat:

Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Salovaara-Kero Anne Lithén Carola	puheenjohtaja jäsen	Saapui klo 9.08 § 161, poistui klo 12.43 §162 aikana
Somppi Sari Haldin Annica Sjökqvist Peter	jäsen jäsen varapuheenjohtaja	Poistui klo 13.12 § 162 aikana
Lindqvist Hans-Erik Rajala Katja Willman Gösta Karppi Päivi Bystedt Rainer Sandbacka Joacim Rantala Mervi Pettersson David	jäsen II varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen	

Poissaolijat:

Muut läsnäolijat:

Berg Kim	VALT I varapj.	
Heinonen Marko	VALT III varapj.	
Borg Johanna	VALT IV varapj.	
Ala-Heikkilä Sari	kansalliskielilautakunnan pj.	
Kinnunen Marina	esittelijä	
Vähäkangas Pia	esittelijä	
Sjöström Pia-Maria	esittelijä	Poissa klo 12.52 - 13.21 § 162 aikana
Penttinen Erkki	esittelijä	
Jakobsson-Pada Linda	sihteeri / esittelijä	
Berg Päivi	asiantuntija	
Nystrand Lena	asiantuntija	Teamsin kautta § 161 klo 9.18 alkaen
Vikman Stefan	asiantuntija	§ 161 klo 9.00 - 9.27

Pykälät: 157 - 172

Pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkastettu sähköisesti. Allekirjoituksen todentaminen voidaan osoittaa hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmässä.

Nimi Anne Salovaara-Kero Puheenjohtaja	Nimi Linda Jakobsson-Pada Sihteeri
Nimi Annica Haldin Pöytäkirjan tarkastaja	Nimi Päivi Karppi Pöytäkirjan tarkastaja

Pöytäkirja on nähtävillä yleisessä tietoverkossa: www.pohjanmaanhyvinvointi.fi

Österbottens välfärdsområde / registratur
Sandviksgatan 2–6, 65130 Vasa
registrator@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialue / kirjaamo
Hietalahdenkatu 2–6 65130 Vaasa
kirjaamo@ovph.fi

Elin: Aluehallitus
Aika: 30.05.2023 Kello: 09:00 - 13:51
Paikka: Kokoushuone Kurki, Y3

Asialuettelo:

Pykälä	Käsiteltävä asia	Sivu
§ 157	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 158	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 159	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 160	Puheenjohtajan tilannekatsaus	7
§ 161	Johtajan tilannekatsaus	8
§ 162	Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma	9
§ 163	Kaksikielisten hyvinvointialueiden ruotsinkielisiä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja koskeva yhteistyösopimus	14
§ 164	Ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen ostopalvelut-sopimus Esperi Care Oy	18
§ 165	Vastaus aloitteeseen; pidemmät aukioloajat Laihian terveyskeskukseen	20
§ 166	Vastaus aloitteeseen; riittävät mielenterveyspalvelut	22
§ 167	Vastaus aloitteeseen: lähipalvelun järjestäminen kuuloon liittyvissä asioissa	24
§ 168	Vastaus aloitteeseen: perusterveydenhuollon toiminnan kehittäminen ja tehostaminen	26
§ 169	Vastaus aloitteeseen: omalääkäri- ja omahoitajajärjestelmän laajentaminen kaikille	28
§ 170	Selonteko tehdyistä aloitteista, jotka kuuluvat valtuuston toimivaltaan	30
§ 171	Muut mahdolliset asiat	32
§ 172	Kokouksen päättäminen	33

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Aluehallitus 30.05.2023 § 157

Hallintosäännön 149 §:n mukaan toimitaan päätetään kokouksensa ajan ja paikan.

Hallintosäännön 150 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Hallintosäännön 158 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 108 §:n mukaan muu toimitaan kuin valtuusto, on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös:

Kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi ja läsnäolijat huomioiden päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Aluehallitus 30.05.2023 § 158

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä aakkosjärjestyksessä siten, että esitetään aina kahta vuorossa seuraavana olevaa listalta.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä: Annica Haldin ja Päivi Karppi.
Ehdotetaan, että pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Aluehallitus 30.05.2023 § 159

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 150 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Ehdotetaan, että esityslista hyväksytään työjärjestykseksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtajan tilannekatsaus

Aluehallitus 30.05.2023 § 160
662/00.02.01.00/2023

Hyvinvointialueen hallitus saa käsiteltäväkseen aluehallituksen puheenjohtajan tilannekatsauksen hallituksen kokouksessa.

Päätös:

Puheenjohtaja ilmoitti hallitukselle, että hallituksen puheenjohtajisto matkustaa hallituksen kokouksen jälkeen Turkuun Länsi-Suomen yhteistyöalueen seminaariin ja kokoukseen, johon osallistuu myös johtavia viranhaltijoita.
Hallitus merkitsi asian tiedoksi.

Johtajan tilannekatsaus

Aluehallitus 30.05.2023 § 161

Hyvinvointialueen hallitus saa käsiteltäväkseen hyvinvointialuejohtajan tilannekatsauksen hallituksen kokouksessa. Osana tilannekatsausta käydään lähetekeskustelua valmistelussa olevista asioista.

Päätös:

Johtaja antoi tilannekatsauksen, joka koski mm. Mico Botnian toiminnan siirtämistä hyvinvointialueelle. Pöytäkirjaan merkittiin, että asianajaja Stefan Wikman osallistui tilannekatsaukseen tältä osin.

Tilannekatsauksessa otettiin esille myös ostopalvelukustannukset erityisesti henkilöstöpalvelujen ostojen osalta. Hallituksen 19.6. pidettävään kokoukseen valmistellaan tietopaketti hyvinvointialueen henkilöstötilanteesta.

Hallitus merkitsi asian tiedoksi.

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma

Aluehallitus 16.01.2023 § 7

Valmistelija Kinnunen Marina

Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1808, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialue on aloittanut toimintansa 1.1.2023. Aiemmin 17 järjestäjän fuusioiminen yhteen ja samaan organisaatioon edellyttää toimintatapojen ja periaatteiden läpikäyntiä. Uudelle organisaatiolle on aluevaltuusto hyväksynyt strategian, joka asettaa toiminnan tavoitteet vuosille 2023-2026. Myös valtakunnalliset tavoitteet uudistukselle on hyväksytty valtioneuvoston oheisten päätösten mukaisesti

Liite 1 Valtioneuvoston päätös STM 2022/202 valtakunnallisista tavoitteista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle vuosille 2023-2026

Liite 2 STM julkaisu 2018:18, sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset strategiset tavoitteet vuosille 2023-2026

Liite 3 VN päätös SM 2022/99 valtakunnallisista strategisista tavoitteista pelastustoimen järjestämiselle vuosille 2023-2026

Jotta tavoitteet voidaan saavuttaa, lähdetään Pohjanmaalla tekemään systemaattista tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa ja sen kautta tehdään tulevaisuus Pohjanmaan hyvinvointialueen tavalla. Tämän lisäksi myös uudistuksen myötä tullut uusi rahoitusmalli edellyttää toiminnan kehittämistä vastaamaan tarvetta.

Ohjelman peruslähdekohtaksi esitetään ns. tyhjältä sivulta lähtemistä. Meidän on rohkeasti uskallettava uudistua. Ohjelmaa tulee lähteä rakentamaan sen pohjalta, miten väestö voi ja millä keinoilla pystytään vielä enemmän tuottamaan hyvinvointia ja turvallisuutta alueelle. Sopeutamme siis toiminnan vastaavaan tarvetta ja uudistuksen antamia mahdollisuuksia. Pohjanmaan hyvinvointialueella on 8000 työntekijää ja tulevana vuotena käytössä noin 724 709 098 € rahaa. Tämä on enemmän kuin koskaan yhdessä organisaatiossa alueella, joten meillä on suuri mahdollisuus saada enemmän yhdessä aikaiseksi. Ohjelman tärkeitä ohjaavia kysymyksiä ovat: Millä tavoilla tuotamme eniten hyvinvointia ja turvallisuutta Pohjanmaan hyvinvointialueen väestölle? Millä tavoin luomme työpaikan, jossa meidän kaikkien on hyvä ja turvallista tehdä työtä? Pohjanmaalla uudistumisessa erityisesti huomioidaan lähipalveluiden merkitys alueella. Keskittämisen sijaan panostetaan siihen, että palveluita pystytään erikeinoilla edelleen tuottamaan paljon lähipalveluina.

Uudistuksen myötä Pohjanmaan hyvinvointialue toimii siis ainoana järjestäjänä Pohjanmaalla sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen palveluissa. Sen sijaan palveluiden tuottajia on useita:

- Pohjanmaan hyvinvointialue tuottaa itse palveluita
- Pohjanmaan hyvinvointialue ostaa palveluita yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta julkisilla rahoilla
- Työterveyshuolto tuottaa työnantajan kustannuksella palveluita sekä yksityisellä että julkisella
- Yksityiset tuottavat palveluita markkinoille ostettavaksi tai vakuutusten kautta saatavaksi ihmisille

Tulevaisuus ja sopeuttamisohjelmassa keskitytään kehittämään hyvinvointialueen tuottajaroolia. Ohjelma tullaan toteuttamaan hyväksytyt toteutus suunnitelman mukaisesti. Ohjelman läpivientiä koordinoi johtoryhmä sovitun vastuujonon mukaisesti. Jokaisella toimialalla on oma tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma työryhmä, joka ohjaa työtä omalla alueellaan. Toimialajohtajat toimivat puheenjohtajana, lisäksi ryhmässä on tulosalue-

edustus, työntekijäedustajat, hallitusedustaja, asiakasedustaja/kokemustoimija sekä strategia ja kehittäminen –tulosalueen edustus. (Liite viranhaltijapäätös § 161/ 2022 M.Kinnunen) Koko ohjelman ajan osallistetaan ja aktivoidaan henkilöstöä mahdollisimman paljon. Raateja, neuvostoja ja sidosryhmiä osallistetaan säännöllisesti ja viestintää käytetään voimakkaasti koko ohjelman ajan.

Tulevaisuus ja sopeuttamisohjelman sisällysluettelo, aikataulu ja vastuunjako löytyvät liitteenä olevasta esityksestä. Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma on valmis toukokuun hallituksen kokoukseen ja sieltä se etenee aluevaltuustoon kesäkuussa.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

esittää, että hallitus hyväksyy Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman suunnitelman ja seuraa ohjelman rakentumista jokaisessa hallituksen kokouksen tilannekuvassa, kunnes se tuodaan hyväksyttäväksi toukokuun kokouksessa

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Kokous keskeytettiin klo 10.37 ja 10.45 väliseksi ajaksi.

Aluehallitus 13.02.2023 § 38

Valmistelija Kinnunen Marina

Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1808, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluehallituksen kokouksessa 16.01.2023 § 7 käsiteltiin Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman suunnitelmaa. Ohjelmasta pidettiin yhteinen kick off tilaisuus 30.1. sen jälkeen toimialakohtaiset työryhmät ovat aloittaneet työnsä.

Työsuunnitelman mukaisesti taloudellinen tilannekuva ja ohjelman tausta sekä hyvinvointialueen megatrendi- ja toimintaympäristöanalyysi on helmikuun aluehallituskokouksen aiheita. Taloudellista tilannekuvaa käsitellään kokouksen johtajan tilannekuvassa, mutta lopullinen taloudellinen tilannekuva voidaan tehdä vasta huhtikuun kokouksessa. Tällä hetkellä edelleen vielä on jatkuvia muutoksia ja epäselvyyksiä rahoituksen tasossa.

Toimintaympäristö ja megatrendityöhön ovat osallistuneet valtuusto, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto, hyvinvointialueen johtoryhmä, keskijohto, esimiehet ja henkilöstö. Toimintaympäristökatsauksessa on tänä vuonna keskitytty vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien tunnistamiseen (SWOT-analyysi). Tätä työtä on tehty keskijohdon ja johdon vuoropuheluna. Lisäksi johtoryhmä on tunnistanut neljä keskeistä näkökulmaa, jotka haastavat toimintaa. Katsaus on liitteenä.

Tulevaisuus- ja muutosohjelmassa kehitetään toimintaa ja toisaalta sopeutetaan toimintaa vastaamaan uutta rahoitusmallia.

Ohjelman toteuttamisessa henkilöstö osallistetaan ja aktivoidaan niin suurella määrällä kuin mahdollista koko prosessin ajan. Projekti on laaja ja se voi johtaa erilaisiin muutoksiin työn organisoimisessa. Tämän johdosta ehdotetaan myös yhteistoimintaneuvotteluiden aloittamista.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

- merkitsee megatrendi- ja toimintaympäristöanalyysin tiedoksi

- päättää, että yhteistoimintaneuvottelut aloitetaan liittyen tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaan

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluehallitus 30.05.2023 § 162
42/00.02.01.00/2023

Valmistelija Kinnunen Marina

Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1808, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa on työstetty aktiivisesti koko kevään ajan. Työtä on tehty toimialakohtaisissa työryhmissä ja yhdessä aluehallituksen ja valtuuston kanssa. Toisaalta osallistettu laajasti kyselyn ja kuulemistilaisuuksien kautta sekä väestöä, sidosryhmiä että henkilököstöä.

Yhteistoimintaneuvotteluita on käyty organisaatiotasolla tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmatyön kanssa rinnakkain. Neuvottelut päättyivät 2.5. pidetyssä kokouksessa. Samalla todettiin, että koska valmistelu jatkuu kullakin toimialalla ja muutokset tulevat koskettamaan useampia henkilöitä, yhteistoimintaneuvottelut järjestetään toimialoittain tai yhteistyössä useampien toimialojen kanssa. Jos muutokset koskettavat yksittäistä henkilöä tai muutamaa henkeä, yhteistoimintaneuvottelut voidaan käydä asianomaisten henkilöiden ja heidän pääluottamusmiestensä kanssa.

Ohjelma sisältää talouden tilannekuvan ja sopeutustason vuosille 2023-2026. Tämän hetken arvion mukaan vuodellesopeutustaso ovat vuosittain:

- Vuosi 2023 10 milj.€
- Vuosi 2024 60 milj. €
- Vuosi 2025 25 milj.€

Jos kehitys olisi arvioitua suotuisampi, sopeuttamisohjelman tasoja mukautetaan ja tarkistetaan edellytysten mukaisesti. Merkittävimmät säästöt on kohdistettava vuoteen 2024, näin varmistetaan tasapainon saavuttaminen kolmessa vuodessa. Sopeutustasoa tarkennetaan säännöllisesti. Selvää on kuitenkin se, että Pohjanmaalla joudutaan merkittäväsi sopeuttamaan toimintaa uuteen rahoituksen tasoon.

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa varten tehdyssä toimintaympäristöanalyysissä käy ilmi, että ilman muutosta palvelujärjestelmä tulee kriisiytymään entisesään. Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmalla haetaan ratkaisua kasvavan palvelutarpeen taittamiseen, pahenevan henkilöstöpulan hillitsemiseen, henkilöstön kuormittumisen vähentämiseen sekä etsitään palvelujärjestelmää, joka on mahdollinen vähenevällä rahoituksella.

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmassa rakennetaan tulevaisuuden hyvinvointipalveluita seuraavilla päämuutoksilla:

- Pidämme huolta itsestämme ja toisistamme
- Ennaltaehkäisevät palvelut yhdessä kumppaneiden kanssa
- Kehitämme henkilöstömme työskentelyolosuhteita ja vaikuttamismahdollisuuksia rohkeasti
- Helppokäyttöiset digitaaliset palvelut tarjolle kaikille
- Painopisteen muuttaminen raskaista palveluista kevyempiin
- Arvoa tuottava palvelu ja hoito kaiken ikäisille

Toimenpiteet voidaan jakaa kolmeen kategoriaan: Niihin, joiden avulla kehitetään toimintaa toimialoittain, satsauksiin ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä toimenpiteisiin, joilla pyritään sopeuttamaan palvelujärjestelmää (talouden reunaehtoihin).

Toimialakohtaiset työryhmät ovat käynnistäneet toiminnan kehittämisen ja ryhmien työ jatkuu vuoteen 2026. Työryhmien tehtävänä on myös lähteä toteuttamaan tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toimenpiteitä. Ennaltaehkäisevät panostukset käynnistetään jo 2023, mutta jatkuvat myös 2024. Puhtaasti ennaltaehkäisevät panostukset ovat 1 375 000 €. Kaikki panostukset, jotka teemme vaativien palvelujen vähentämiseksi, ovat n. 7,9 milj. € vuosina 2023-2025. Osa käynnistetään välittömästi 2023, ja ne jatkuvat loppuvuodesta ja vuoden 2024 ja 2025 aikana.

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma tuo toteutuessaan paljon hyvää. Sen avulla Pohjanmaan väestö voi vielä paremmin, koska ennaltaehkäistäviin palveluihin panostetaan. Palvelujärjestelmä on sopeutettu siten, että henkilöstöä on riittävästi eri palveluissa ja sen avulla taataan työntekijöille turvallinen työpaikka.

Ohjelma kokonaisuudessaan on liitteenä.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus

- hyväksyy tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman 2023-2026 ja vie sen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi
- sitoutuu raportissa esitettyyn sopeutustasoon, jota kuitenkin säännöllisesti tarkastetaan ja muutetaan tarvittaessa
- antaa virkamiehille tehtäväksi käynnistää tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman panostukset ennaltaehkäisyyn ja toimenpiteet
- saa säännöllisesti seurantatietoa toimialakohtaisten työryhmien työn edistymisestä

Päätös:

Hyvinvointialuejohtaja esitteli ohjelman alustavasti, minkä jälkeen kokous keskeytettiin lounaan ajaksi klo 10.55-11.25. Sen jälkeen hallitus aloitti asian käsittelyn.

Hallituksen jäsen Rainer Bystedt ehdotti aluksi seuraavaa lisäystä päätökseen: Ennen sopeuttamistoimenpiteiden toteuttamista toimenpiteitä täydennetään vaikutusarvioinnilla ja ne viedään hallitukseen täytäntöönpano-ohjetta varten.

Lisäksi Bystedt ehdotti ohjelman teksiosaan seuraavaa lisäystä:

Kohtaan 6.2 Koti- ja asumispalvelut lisätään seuraava toimenpide:

Pilotoidaan Pohjanmaan hyvinvointialueen itsehallinnollisten yksikköjen malli ja yksikköjen määrää lisätään, jos malli osoittautuu kustannustehokkaaksi ja hyväksi.

Bystedtin ehdotusta kannattivat mm. jäsenet Pettersson, Willman ja Lindqvist, ja hallitus hyväksyi sen.

Hallituksen jäsen Katja Rajala ehdotti ohjelmaan seuraavaa tekstilisäystä:

3.1 Kuntien kanssa tehtävää yhdyspintayhteistyötä tulee kehittää aktiivisesti ennaltaehkäisevästä näkökulmasta. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden ja toimien avulla voidaan monin paikoin saavuttaa pitkän aikavälin säästöjä.

6.5 Digiklinikkaa koskeva selvitystyö tulee aloittaa pikaisesti. Olemassa olevia sähköisiä ja digitaalisia palveluja tulee markkinoida aktiivisesti verkkosivuilla ja eri kanavien kautta.

Liikkuva hyvinvointiasema tulisi pilotoida jo kuluvan valtuustokauden aikana, jotta seuraavalla toimikaudella tehtäviä päätöksiä varten on saatavilla valmis tietopohja, jota voidaan käyttää tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa.

9. Päätökset ostopalvelujen lisäämisestä tai vähentämisestä tulee tehdä kyseisestä palvelusta saatavilla olevien hintatietojen pohjalta. Asiasta päätettäessä jonotilannetta ja palvelujen yleistä saatavuutta tulee arvioida suhteessa palvelutarpeeseen. Lisäksi omalle tuotannolle tulee olla saatavilla vertailukelpoinen hinta. Tätä hintaa tulee verrata muiden tuottajien hintoihin, jotta voidaan todentaa taloudelliset vaikutukset, joita ostopalvelujen lisäämisellä tai vähentämisellä on hyvinvointialueen taloudelle ja palvelujen saatavuudelle. Tällainen vertailu tulee tehdä myös silloin, kun omien palvelujen osuutta lisätään oman

palvelutuotannon osuudelle järjestämislaissa asetettujen vaatimusten nojalla. In-house-yhtiöiltä ostettavien palvelujen toimivuutta, laatua ja hintaa tulee arvioida säännöllisesti suhteessa markkinahintoihin.

Rajalan ehdottamaa tekstilisäystä kannattivat mm. jäsenet Pettersson, Willman ja Lindqvist, ja hallitus hyväksyi sen.

Hallituksen jäsen Mervi Rantala ehdotti, että otsikon 6.2 alla, sivulla 32 olevaa kappaletta muutetaan siten, että kohta "hoidon ja palvelujen myöntämiskriteerien tarkistamista" poistetaan. Hallitus hyväksyi ehdotuksen.

Hallituksen jäsen Gösta Willman ehdotti, että otsikon 8.1 alla, sivulla 50 oleva kohta "Ympärivuorokautiset palveluasumisen kokonaisuudet kootaan siten, että ne muodostuvat vähintään 30 paikan kokonaisuuksista" poistetaan. Willmanin poistoehdotusta kannatti jäsen Lindqvist, ja hallitus hyväksyi sen. Lisäksi hallitus päätti, että eri sosiaali- ja terveyskeskusten ja hyvinvointiasemien sijainti tulee kuvata paremmin palveluverkosta koskevassa luvussa.

Hallituksen jäsen Mervi Rantala ehdotti asian palauttamista jatkovalmisteluun, jossa käytäisiin vielä läpi erikoissairaanhoidon ja hallinnon toiminnan tehostamista. Jäsen David Pettersson kannatti palalutusehdotusta. Äänestyksessä 6 jäsentä kannatti käsittelyn jatkamista ja 5 jäsentä kannatti palauttamista. Äänestysluettelo liitteenä.

Käsittelyn jatkuessa hallituksen jäsen David Pettersson ehdotti, että koti- ja asumispalvelujen toimialalla ei tehtäisi lainkaan säästöjä ottaen huomioon ikääntyneen väestön palvelujen tarve. Jäsen Mervi Rantala kannatti ehdotusta. Petterssonin ehdotus hävisi äänestyksessä äänin 9 Jaa (valmistelu) vastaan 2 Ei (vastaehdotus). Äänestysluettelo liitteenä.

Hyvinvointialuejohtaja muutti keskustelun pohjalta päätösehdotuksensa 1. kohtaa seuraavasti:

-hyväksyy tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman 2023 – 2026 ja antaa viranhaltijoille tehtäväksi tehdä raporttiin sovitut korjaukset ja lisäykset, ja vie raportin sen jälkeen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.

Hallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen ja päätösehdotuksen muut kohdat yksimielisesti.

Jakelu

Liitteet

Liite 1 Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma 2023-2026

Liite 2 Omröstning Äänestys §162 1

Liite 3 Omröstning Äänestys §162 2

Kaksikielisten hyvinvointialueiden ruotsinkielisiä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja koskeva yhteistyösopimus

Kansalliskielilautakunta 23.05.2023 § 14

Valmistelija Penttinen Erkki
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Taustaa ja lainsäädäntöperusta

Suomessa on seitsemän kaksikielistä hyvinvointialuetta: Itä-Uudenmaan, Keski-Pohjanmaan, Kymenlaakson, Länsi-Uudenmaan, Vantaan ja Keravan, Varsinais-Suomen sekä Pohjanmaan hyvinvointialueet. Näiden lisäksi Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä ovat kaksikielisiä.

Sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestettävä kaksikielisen hyvinvointialueen alueella sekä suomeksi että ruotsiksi siten, että asiakas saa ne valitsemallaan kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi. (sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettu laki 29.6.2021/612, jäljempänä *järjestämislaki*, 5 §)

Järjestämislain 39 §:n mukaan kaksikielisten hyvinvointialueiden sekä Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tulee solmia yhteistyösopimus ruotsinkielisten kielellisten oikeuksien toteutumisen turvaamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa. Yhteistyösopimuksessa on järjestämislain mukaan sovittava kaksikielisten hyvinvointialueiden:

- työnjaosta ja yhteistyöstä sellaisten ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteuttamisessa, joissa tämä on välttämätöntä kielellisten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi tehtävän vaativuuden, harvinaisuuden tai siitä aiheutuvien suurten kustannusten vuoksi;
- työnjaosta ja yhteistyöstä sellaisten ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteuttamisessa, joita on tarkoituksenmukaista toteuttaa vain osassa hyvinvointialueita tehtävän vaativuuden, harvinaisuuden tai siitä aiheutuvien suurten kustannusten vuoksi sekä
- asiantuntijatuesta, jota kaksikieliset hyvinvointialueet antavat toisilleen ruotsinkielisten palvelujen toteuttamisessa.
- yhteistyösopimuksessa voidaan sopia lisäksi muusta työnjaosta ja yhteistyöstä.

Järjestämislain esitöiden mukaan ”säännös liittyy osaltaan ruotsinkielisestä erityishuollosta vastaavan Kärkulla-kuntayhtymän purkamiseen ja sen varmistamiseen, että ruotsinkieliset erityishuollon palvelut voidaan turvata jatkossakin. Säännöksellä pyrittäisiin kuitenkin turvaamaan myös muiden sellaisten ruotsinkielisten palvelujen järjestäminen, joiden järjestämisessä on ollut ongelmia ja joissa palvelut voitaisiin turvata yhteistoiminnalla ja työnjaolla.”

Suhde muuhun yhteistyöhön ja keskittämiseen

Ruotsinkielisten palvelujen työnjaosta ja yhteistyöstä sovittaessa on huomioitava muut asiakokonaisuuden liittyvät seikat:

- Yhteistyösopimuksella ei voida poiketa siitä, mitä järjestämislaissa taikka muussa laissa tai lain nojalla säädetään tehtävien keskittämisestä. (järjestämislaki 39 § 2 momentti)
- Nyt tehtävä sopimus on yhteensovittava sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen kanssa (järjestämislaki 39 § 2 momentti). Kaksikielisiä hyvinvointialueita sijaitsee kolmella eri yhteistyöalueella: Etelä-Suomen, Länsi-Suomen ja Pohjois-Suomen yhteistyöalueella.
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle on annettu tehtäväksi tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa (järjestämislaki 33 §)
- Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus (Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området) on perustettu sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittämiseksi ruotsinkielisen väestön tarpeita varten (laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 1 ja 2 §).

Sopimuksen valmisteluprosessi

Yhteistyösopimuksen laatimisen koordinoinnin vastuu on ollut Varsinais-Suomen hyvinvointialueella (järjestämislaki 39 § 3 mom).

Vuonna 2022 suoritettiin ulkoisen toimijan (Nordic Healthcare Group) avustuksella selvitys, jossa kartoitettiin kaksikielisten hyvinvointialueiden tarpeita ja mahdollisuuksia keskinäiseen yhteistyöhön kaksikielisen palvelutuotannon toteuttamisessa. Loppuraportti julkaistiin marraskuussa 2022. Selvitys osoitti, että suurimmat mahdollisuudet yhteistyöhön ovat asiantuntijatuessa, neuvonnassa ja tietyissä erityisen vaativissa palveluissa kuten asumispalveluissa

Selvityksen tuloksia on hyödynnetty sopimuksen valmistelussa ja kukin organisaatio on niiden perusteella voinut päivittää tämänhetkisen tilanteensa koskien alueensa ruotsinkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta sekä mahdollisuuksia tuottaa niitä muille hyvinvointialueille.

Osapuolet (kaksikieliset hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä) ovat alkuvuonna 2023 yhdessä valmistelleet ohessa liitteenä olevan luonnoksen yhteistyösopimukseksi. (LIITE 1)

Järjestämislain mukaan kaksikielisten hyvinvointialueiden on kuultava sosiaali- ja terveysministeriötä (STM) ennen yhteistyösopimuksen hyväksymistä. Sopimusluonnosta koskeva STM:n alustava suullinen kuuleminen on pidetty 3.5.2023. Kuulemisessa STM ei ole esittänyt merkittäviä muutoksia sopimukseen.

Kuulemisen jälkeen sopimusluonnokseen on tehty vielä vähäisiä muutoksia ja näistä toimitetaan sovitusti tieto STM:lle.

Helsingin kaupunki sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialue sopimusneuvottelijat ovat ilmoittaneet, että he eivät vielä valmistelun tässä vaiheessa pysty tekemään lopullista kantaansa.

Sopimuksen rakenne ja sisältö

Yhteistyösopimus on laadittu puitesopimuksena, jossa sovitaan niistä periaatteista, joilla kaksikieliset organisaatiot voivat laatia keskenään Palvelusopimuksia. Kaksikieliset organisaatiot voivat sopia kirjallisesti keskenään myös järjestämisvastuun siirrosta ruotsinkielisten palveluiden turvaamiseksi.

Yhteistyösopimuksen liitteenä on päivittyvä liite, josta käy ilmi, mitä ruotsinkielisiä palveluja kukin osapuoli voi tarjota toisilleen tai mitä palveluja kullakin osapuolella on tarve ostaa muilta hyvinvointialueilta.

Yhteistyösopimuksen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain. Sopimuksessa sovitaan perustettavaksi kaikkien osapuolten edustajista koostuva verkostoryhmä, joka kokoontuu vähintään neljästi vuodessa.

Tavoitteena on, että osapuolet yhteistyössä määrittelevät toimintatavat ja mittarit, joilla sopimuksen ja kielellisten oikeuksien toteutumista arvioidaan ja seurataan. Verkostoryhmän keskeisenä tehtävänä on toiminnan yhteensovittaminen ja kehittäminen. Verkostoryhmä ylläpitää päivitettyä luetteloa niistä ruotsinkielisistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, joita koskien osapuolet ovat todenneet yhteistyötarpeita ja joita osapuolet toisilleen tarjoavat.

Lisäksi kunkin osapuolen kansalliskielilautakunta seuraa sopimuksen toteutumista (hyvinvointialuelaki 33 § 4 kohta).

Päätöksenteko- ja hyväksymismenettely

Järjestämislain mukaan kunkin kaksikielisen hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyy yhteistyösopimuksen. HUS-yhtymässä yhteistyösopimuksen hyväksyy sen yhtymäkokous. Helsingin kaupungissa yhteistyösopimuksen hyväksyy sen valtuusto.

Hyvinvointialuelain 33 §:n 4 kohdan mukaan kansalliskielilautakunnan tehtävänä on antaa sopimuksesta lausunto aluevaltuustolle.

Mikäli kaksikieliset hyvinvointialueet eivät pääsis sopimukseen yhteistyösopimuksen sisällöstä tai sopimuksen sisältö ei turvaa ruotsinkielisten kielellisten oikeuksien toteutumista sosiaali- ja terveydenhuollossa, valtioneuvosto voi päättää sopimuksen sisällöstä. Valtioneuvoston päätös kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta on voimassa siihen saakka, kunnes hyvinvointialueet ovat tehneet uuden sopimuksen.

Johdon hallintopäällikkö Berg Päivi

ehdottaa, että kansalliskielilautakunta päättää esittää lausuntonaan aluevaltuustolle seuraavaa:

Kansalliskielilautakunta pitää liitteenä olevaa ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteistyösopimusta tarkoituksenmukaisena ja suosittelee sen hyväksymistä.

Päätös:

Kansalliskielilautakunta päätti päätösesityksen mukaisesti.

Aluehallitus 30.05.2023 § 163
597/00.01.01/2023

Valmistelija Penttinen Erkki

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 358 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sopimusvalmistelun tilanne 17.5.2023 on, että yhdeksästä osapuolesta seitsemän organisaation viranhaltijat ovat viemässä oheisen luonnoksen päätöksentekoon. Helsingin kaupungin sopimusneuvottelijat ovat ilmoittaneet, että tulevat antamaan lausunnon asiassa ja että toivovat, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue huomioi mahdolliset sisältöön liittyvät ehdotukset yhteistyösopimuksessa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta on antanut sopimuksesta lausunnon ja hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta käsittelee asiaa seuraavan kerran 8.8.2023.

Sektorijohtaja, työikäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se

- hyväksyy liitteenä olevan yhteistyösopimuksen ja
- oikeuttaa hyvinvointialuejohtajan tekemään sopimukseen tarvittavia täsmennyksiä.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 4 Kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimus_9.5.2023

Liite 5 Liite yhteistyösopimukseen_05052023

Ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen ostopalvelut-sopimus Esperi Care Oy

Aluehallitus 30.05.2023 § 164
331/00.01.02/2023

Valmistelija Vähäkangas Pia
Pellfolk Tony

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluehallitus on päättänyt ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen ostopalvelun ja palvelusetelin hinnat:

- Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelien maksimiaron hintamuutokset 1.1.2023 (Aluehallitus 12.12.2022 § 214)
- Asumispalvelujen palvelusetelin hinnankorotukset/Koti- ja asumispalvelut (Aluehallitus 13.02.2023 § 46)
- Asumispalvelujen hinnan korotukset/Koti- ja asumispalvelut (Aluehallitus 13.02.2023 § 47)

Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen ostopalvelut perustuvat puitesopimuksiin ja palveluseteliin. Vaasan alueella ovat sopimukset koskeneet sekä tehostettua että psykiatriasta palveluasumista kuten myös suomen- ja ruotsinkielistä palvelua. Aluehallitus on aikaisemmin käsitellyt yksityistä ympärivuorokautista palveluasumista koskevaa hoitopäivähinnoittelun tasoa nykyisten asukkaiden osalta. Asia on koskenut kahta palvelua tuottavaa organisaatiota. (Aluehallitus 17.4.2023 §104, §105).

Esperi Care Oy on ilmoittanut ehdollisesta puitesopimuksen irtisanomisesta (puitesopimus 3007004-2020-4, päättyminen 16.6.2023). Tilanteesta on käyty keskustelua Esperi Caren kanssa. Nykyisten asukkaiden näkökulmasta on tärkeää, että hoidon- ja palvelun jatkuvuus voidaan turvata. Uusien asukkaiden osalta on palvelusetelin käyttöönotosta käyty keskustelua.

Esperi Care Oy tuottaa Vaasan alueella tehostettua palveluasumista Gustavissa. Näitä puitesopimuspaikkoja on yhteensä 30. Puitesopimuksen nykyisten asukkaiden hoidon ja palvelun/asumisen (asukkaita 30, tilanne 8.5.2023) turvaamiseksi ehdotetaan, että kyseisten asukkaiden hoidon ja palvelun osalta tehdään sopimus keskusteluissa sovitun hinnoittelun mukaisesti (1.4.2023 alkaen 185 euroa/vuorokausi/henkilö) toistaiseksi. Uusien asukkaiden osalta siirrytään palvelusetelitoimintamalliin.

Näiden toistaiseksi toteutettavien ratkaisujen osalta pyritään siihen, että ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakaskohtaisen hoidon- ja palvelun laatu säilyy nykyisten asukkaiden osalta ennallaan. Ostopalveluiden kokonaisuuksista ja linjauksista tullaan käymään jatkossa keskustelua. Hyvinvointialuejohtaja on perustanut hyvinvointialueen ostopalveluiden periaatelinjausten ja hankintapäätösten linjausten valmisteluun työryhmän, jonka tehtävänä on mm. arvioida oman palvelutuotannon riittävyttä, edistää kustannusläpinäkyvyyttä ja monituottajuusstrategian toteutumista (Aluehallitus 13.03.2023 § 65).

Sektorijohtaja, ikäihmiset Vähäkangas Pia

ehdottaa, että

- hallitus hyväksyy nykyisiä asukkaita koskevan palveluasumisen tuottamista (tehostettu palveluasuminen) koskevan sopimuksen toistaiseksi Esperi Care Oy:n kanssa (185 euroa/vuorokausi/henkilö 1.4.2023 alkaen) ja sen, että uusien asukkaiden osalta siirrytään palvelusetelikäytäntöön.
- hallitus toteaa, että hyvinvointialuejohtaja on perustanut työryhmän ostopalveluiden kokonaisuuksien ja linjauksien valmisteluun.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Vastaus aloitteeseen; pidemmät aukioloajat Laihian terveyskeskukseen

Aluehallitus 13.03.2023 § 80

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Erkki Aro on 29.11.2021 tehnyt Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymälle valtuustoaloitteen Laihian terveyskeskuksen aukioloaikojen pidentämisestä. Aloite on siirretty Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Aloitteessa ehdotetaan, että hyvinvointialue selvittää, onko mahdollista pidentää terveyskeskuksen aukioloaikoja esimerkiksi niin, että se olisi arkisin auki klo 8–18 ja että siellä olisi ainakin kerran kuussa viikonloppupäivystys. Aloitteesta on keskusteltu 14.2.2023 sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä.

Sosiaali- ja terveyskeskus toimiala ottaa sosiaali- ja terveyskeskusten palveluihin ja aukioloaikoihin kantaa hyvinvointialueen valmisteilla olevan tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman, jonka valtuusto käsittelee kesäkuussa 2023, laatimisen yhteydessä.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa aluevaltuustolle yllä olevan selvityksen vastauksena aloitteeseen. Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Asia poistettiin esityslistalta.

Jakelu

Aluehallitus 30.05.2023 § 165
106/00.02.01.00/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Erkki Aro on 29.11.2021 tehnyt Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymälle valtuustoaloitteen Laihian terveyskeskuksen aukioloaikojen pidentämisestä. Aloite on siirretty Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Aloitteessa ehdotetaan, että hyvinvointialue selvittää, onko mahdollista pidentää terveyskeskuksen aukioloaikoja esimerkiksi niin, että se olisi arkisin auki klo 8–18 ja että siellä olisi ainakin kerran kuussa viikonloppupäivystys. Aloitteesta on keskusteltu 14.2.2023 sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä.

Sosiaali- ja terveyskeskusten sisältö ja aukioloajat sisältyvät hyvinvointialueen laadittavana olevaan tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaan, jonka valtuusto käsittelee kesäkuussa 2023. Hyvinvointialue pyrkii joustavampiin aukioloaikoihin sosiaali- ja terveyskeskuksissa.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa aluevaltuustolle yllä olevan selvityksen vastauksena aloitteeseen. Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 6 Valtuustoaloite_Laihian tk

Vastaus aloitteeseen; riittävät mielenterveyspalvelut

Aluehallitus 13.03.2023 § 81

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Lotta Alhonnoro on 6.6.2022 tehnyt valtuustoaloitteen riittävästä mielenterveyspalveluista. Aloitteen mukaan psykiatrinen sairaanhoito on kriisissä eivätkä resurssit riitä kuin vaikeimmin sairastuneiden potilaiden hoitamiseen ja lisäksi hoitoajat ovat liian lyhyet. Mielenterveysongelmien hoitaminen ajoissa vähentäisi aloitteen mukaan sekä inhimillistä kärsimystä että säästäisi resursseja. Aloitteessa ehdotetaan, että Pohjanmaan hyvinvointialue laatii mallin, jolla turvataan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut. Malliin kuuluisi riittävästi osastopaikkoja, pääsy tehostettuun avohoitoon ilman jonottamista ja palvelumallit ehkäisevälle varhaiselle tuelle. Aloitteesta on keskusteltu 14.2.2023 sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä.

Mielenterveyspalveluiden saatavuus, varhainen tuki ja toimivat hoito- ja palveluketjut ovat tärkeä osa hyvinvointialueen valmisteilla olevaa tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa, joka valtuusto käsittelee kesäkuussa 2023, ja niitä tuetaan paraikaa myös useilla kansallisilla hankkeilla. Psykososiaalisten palveluiden toimiala vastaa toimintamallien kehittämisestä.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa aluevaltuustolle yllä olevan selvityksen vastauksena aloitteeseen. Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Asia poistettiin esityslistalta.

Jakelu

Aluehallitus 30.05.2023 § 166
108/00.02.01.00/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Lotta Alhonnoro on 6.6.2022 tehnyt valtuustoaloitteen riittävästä mielenterveyspalveluista. Aloitteen mukaan psykiatrinen sairaanhoito on kriisissä eivätkä resurssit riitä kuin vaikeimmin sairastuneiden potilaiden hoitamiseen ja lisäksi hoitoajat ovat liian lyhyet. Mielenterveysongelmien hoitaminen ajoissa vähentäisi aloitteen mukaan sekä inhimillistä kärsimystä että säästäisi resursseja. Aloitteessa ehdotetaan, että Pohjanmaan hyvinvointialue laatii mallin, jolla turvataan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut. Malliin kuuluisi riittävästi osastopaikkoja, pääsy tehostettuun avohoitoon ilman jonottamista ja palvelumallit ehkäisevälle varhaiselle tuelle. Aloitteesta on keskusteltu 14.2.2023 sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä.

Mielenterveyspalveluiden saatavuus, varhainen tuki ja toimivat hoito- ja palveluketjut ovat tärkeä osa hyvinvointialueen valmisteilla olevaa tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa, joka valtuusto käsittelee kesäkuussa 2023, ja niitä tuetaan paraikaa myös useilla kansallisilla hankkeilla. Psykososiaalisten palveluiden toimiala vastaa toimintamallien kehittämisestä.

Kehittämistyössä keskitytään ehkäiseviin palveluihin, varhaiseen tukeen, saatavuuden parantamiseen ja avohoidon tehostamiseen

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa aluevaltuustolle yllä olevan selvityksen vastauksena aloitteeseen. Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 7 Riittävät mielenterveyspalvelut

Vastaus aloitteeseen: lähipalvelun järjestäminen kuuloon liittyvissä asioissa

Aluehallitus 13.03.2023 § 82

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hans-Erik Lindqvist ym. ovat jättäneet 28.11.2022 valtuustoaloitteen, joka koskee lähipalvelun järjestämistä kuuloon liittyvissä asioissa. Aloitteen mukaan kuulonkuntoutuspalveluista ja kuulokojeiden huollosta on tehty hankinta, ja huolena on, että palvelutuotanto keskeytyy ja että hankinta ei kata paikallispalvelun vaatimuksia. Aloitteesta on keskusteltu sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä 14.2.2023.

Kuulonkuntoutuspalvelujen hankinnassa on otettu huomioon paikallispalvelun tarve. Suupohjan rannikkoseudusta vastaavalla palveluntuottajalla (Kuulostudio) on vastaanotto ilman ajanvarausta Närpiössä yhtenä päivänä kuukaudessa. Kuulonkuntoutusta, paikallispalvelujen laajuutta ja lähivastaanottojen yleisiä periaatteita suunnitellaan sosiaali- ja terveyskeskuksen toimialalla hyvinvointialueen meneillään olevan tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman, jonka valtuusto käsittelee kesäkuussa 2023, yhteydessä.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Asia poistettiin esityslistalta.

Jakelu

Aluehallitus 30.05.2023 § 167
109/00.02.01.00/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hans-Erik Lindqvist ym. ovat jättäneet 28.11.2022 valtuustoaloitteen, joka koskee lähipalvelun järjestämistä kuuloon liittyvissä asioissa. Aloitteen mukaan kuulonkuntoutuspalveluista ja kuulokojeiden huollosta on tehty hankinta, ja huolena on, että palvelutuotanto keskeytyy ja että hankinta ei kata paikallispalvelun vaatimuksia. Aloitteesta on keskusteltu sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä 14.2.2023 ja korvatautien ylilääkäriiltä Annika Meckliniltä on pyydetty lausunto.

Kuulonkuntoutuspalvelujen hankinnassa on otettu huomioon paikallispalvelun tarve järjestämällä lähivastaanotto pohjoisella alueella Pietarsaassa, keskisellä alueella Vaasassa ja eteläisellä alueella Närpiössä.

Närpiöön on yritetty rekrytoida audionomi, valitettavasti tuloksetta. Suunnitelmissa on oma audionomitoiminta Suupohjan rannikkoalueella, mutta siinä on toistaiseksi epäonnistuttu, koska audionomia ei ole saatu rekrytoitua. Sen vuoksi olemme käyttäneet Kuulostudio Oy:tä, joka on järjestänyt lähipalvelua Närpiössä kerran kuukaudessa. Siellä voidaan

suorittaa pienet huollot ja kuulokojeiden säädöt. Asiakkaat saavat ohjeet kuulokojeen perushuollosta kojeen sovituksen yhteydessä. Ellei perushuoltoa voida toimintarajoitteiden, esim. heikentyneen näön tai hienomotoriikan vuoksi tehdä itse, se tehdään maksutta lähivastaanotolla. Tarve arvioidaan yksilöllisesti ja tapauskohtaisesti.

Suupohjan rannikkoseudulla on myös aktiivinen kuuloyhdistys, Sydösterbottens hörsselförening rf, jolla on kolme aktiivista kuuloneuvojaa, jotka voivat mm. opastaa kuulokojeiden käytössä ja huollossa. Hyvinvointialueella on lisäksi kolme kuulonkuntouttajaa, yksi lapsia ja nuoria varten ja kaksi aikuisia varten. He tekevät tarvittaessa myös kotikäyntejä.

Suunnitelmissa on myös avohoidon ja kotisairaanhoidon hoitohenkilöstölle järjestettävä koulutustilaisuus kuulokojeiden perushuollosta kiinnostuneiden kouluttamiseksi, jotta kojeita voidaan jatkossa huoltaa tk-käyntien tai kotisairaanhoidon kotikäyntien yhteydessä.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 8 Valtuustoaloite - Kuulopalveluiden järjestäminen

Vastaus aloitteeseen: perusterveydenhuollon toiminnan kehittäminen ja tehostaminen

Aluehallitus 13.03.2023 § 83

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Antti Tuomela on jättänyt 6.6.2022 valtuustoaloitteen, joka koskee perusterveydenhuollon kehittämistä ja tehostamista. Aloitteen mukaan kiireettömän perusterveydenhuollon saatavuudessa on haasteita ja tarvitaan uusia toimintamalleja potilasvirran kehittämiseksi ja tehostamiseksi sekä eri toimintojen integroimiseksi, jotta asiakas saa tarvitsemansa palvelut helpommin ja nopeammin. Esimerkkinä mainitaan Akaalla ja Urjalassa käyttöön otetut uudet toimintamallit. Aloitteesta on keskusteltu sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä 14.2.2023.

Perusterveydenhuollon toiminnan kehittäminen ja tehostaminen on tärkeä osa hyvinvointialueen meneillään olevaa tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa, jonka valtuusto käsittelee kesäkuussa 2023, ja sitä suunnitellaan parhaillaan sosiaali- ja terveystieteiden keskuksen toimialalla.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Asia poistettiin esityslistalta.

Jakelu

Aluehallitus 30.05.2023 § 168
110/00.02.01.00/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Antti Tuomela on jättänyt 6.6.2022 valtuustoaloitteen, joka koskee perusterveydenhuollon kehittämistä ja tehostamista. Aloitteen mukaan kiireettömän perusterveydenhuollon saatavuudessa on haasteita ja tarvitaan uusia toimintamalleja potilasvirran kehittämiseksi ja tehostamiseksi sekä eri toimintojen integroimiseksi, jotta asiakas saa tarvitsemansa palvelut helpommin ja nopeammin. Esimerkkinä mainitaan Akaalla ja Urjalassa käyttöön otetut uudet toimintamallit. Aloitteesta on keskusteltu sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä 14.2.2023.

Perusterveydenhuollon toiminnan kehittäminen ja tehostaminen on tärkeä osa hyvinvointialueen laadittavana olevaa tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa, jonka valtuusto käsittelee kesäkuussa 2023 ja jota suunnitellaan parhaillaan asiakas- ja resurssikeskuksen ja sosiaali- ja terveystieteiden keskuksen toimialoilla kansallisten hankkeiden tuella. Jo aloitettuja toimenpiteitä ovat muun muassa ikäihmisten seniorilinjan puhelimitse saavutettavuuden parantamiseksi, ehkäisevät palvelut ja itsehoidon tuki, erilaiset digitaaliset palvelut, eri

ammattiryhmien välinen työnjako sekä vastaanottojen saumattomammat sisäiset prosessit. Lisäksi panostetaan henkilöstökrytointiin ja henkilöstön hyvinvointiin.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 9 Valtuustoaloite - Perusterveydenhuoll kehittämisen

Vastaus aloitteeseen: omalääkäri- ja omahoitajajärjestelmän laajentaminen kaikille

Aluehallitus 13.03.2023 § 84

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Patrick Ragnäs ym. ovat jättäneet 6.6.2022 valtuustoaloitteen, joka koskee mahdollisuuksia laajentaa omalääkäri- ja omahoitajajärjestelmää koskemaan kaikkia. Omahoitajajärjestelmässä omalääkäri/-hoitaja toimii helposti ja joustavasti tavoitettavana terveydenhuollon asiantuntijana verkon, videoyhteyden tai puhelimen välityksellä sekä lähivastaanotolla. Järjestelmä mahdollistaa pitkäaikaisen potilassuhteen. Aloitteen mukaan järjestelmä parantaisi perusterveydenhuollon saatavuutta ja hoitotakuun toteutumista. Esimerkkinä toimivasta omalääkäripalvelusta mainitaan Pihlajalinnan ikäihmisten palvelut, joita voitaisiin laajentaa koskemaan muitakin kuntalaisia. Aloitteesta on keskusteltu sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä 14.2.2023.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimiala ottaa kantaa omalääkäri- ja omahoitajajärjestelmän mahdollisuuden hyvinvointialueen meneillään olevan tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman, jonka valtuusto käsittelee kesäkuussa 2023, yhteydessä.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Asia poistettiin esityslistalta.

Jakelu

Aluehallitus 30.05.2023 § 169
111/00.02.01.00/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Patrick Ragnäs ym. ovat jättäneet 6.6.2022 valtuustoaloitteen, joka koskee mahdollisuuksia laajentaa omalääkäri- ja omahoitajajärjestelmää koskemaan kaikkia. Omahoitajajärjestelmässä omalääkäri/-hoitaja toimii helposti ja joustavasti tavoitettavana terveydenhuollon asiantuntijana verkon, videoyhteyden tai puhelimen välityksellä sekä lähivastaanotolla. Järjestelmä mahdollistaa pitkäaikaisen potilassuhteen. Aloitteen mukaan järjestelmä parantaisi perusterveydenhuollon saatavuutta ja hoitotakuun toteutumista. Esimerkkinä toimivasta omalääkäripalvelusta mainitaan Pihlajalinnan ikäihmisten palvelut, joita voitaisiin laajentaa koskemaan muitakin kuntalaisia. Aloitteesta on keskusteltu sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä 14.2.2023.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimiala ottaa kantaa omalääkäri- ja omahoitajajärjestelmän mahdollisuuden hyvinvointialueen meneillään olevan tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman, jonka valtuusto käsittelee kesäkuussa 2023, yhteydessä. Hoidon jatkuvuus on tärkeää etenkin niille, joilla on pitkäaikaisia ja/tai toistuvia hoito- ja palvelutarpeita, ja laadittavana

on parhaillaan malli siitä, miten järjestelmä voitaisiin toteuttaa hyvinvointialueen muissa yksiköissä.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 10 Valtuustoaloite - Omalääkäri- ja omahoitajapalvelu

Selonteko tehdyistä aloitteista, jotka kuuluvat valtuuston toimivaltaan

Aluehallitus 30.05.2023 § 170
667/00.02.01.00/2023

Valmistelija Jakobsson-Pada Linda
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 649 2883, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Valtuustoryhmillä ja valtuutetuilla on oikeus tehdä aluevaltuuston kokouksissa kirjallisia aloitteita hyvinvointialueen toimintaa ja hallintoa koskevista asioista.

Hallintosäännön 142. §:n mukaan aluehallituksen on vuosittain kesäkuun loppuun mennessä esitettävä aluevaltuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja aluehallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita aluevaltuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Aluevaltuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Vuonna 2022 aluevaltuuston kokouksissa tehtiin 18 aloitetta, joista kuusi on käsitelty aluevaltuuston kokouksissa 24.4.2023 mennessä. Aluehallitus on valmistellut toiset kuusi aloitetta aluevaltuuston 12.6.2023 pidettävään kokoukseen. Jäljelle jäävät kuusi aloitetta ovat vielä valmistelussa. Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymältä on siirretty neljä aloitetta, joita ei ole vielä käsitelty loppuun. Aluehallitus on valmistellut niistä yhden aluevaltuuston kokoukseen 12.6.2023.

Hyvinvointialueesta annetun lain 30. §:n mukaan hyvinvointialueen jäsenellä on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Palvelun käyttäjällä on lisäksi oikeus tehdä aloitteita kyseistä hyvinvointialueen palvelua koskevassa asiassa.

Aloitteen käsittelee se hyvinvointialueen viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Aluehallituksen on vuosittain kesäkuun loppuun mennessä esitettävä aluevaltuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Muun toimielimen kuin aluevaltuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Vuonna 2022 tehtiin hyvinvointialueen asukkaiden toimesta kuusi aloitetta, joiden voidaan katsoa kuuluvan aluevaltuuston toimivaltaan. Niistä viiteen on vastattu. Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymältä on siirretty neljä asukkaiden tekemää aloitetta, joiden voidaan katsoa kuuluvan aluevaltuuston toimivaltaan. Niistä kolmeen on vastattu.

Ohessa on kooste vuonna 2022 tehdyistä valtuutettujen aloitteista sekä aloitteista, jotka on tehty valtuuston toimivaltaan kuuluvista asioista.

Hallintojohtaja Jakobsson-Pada Linda

ehdottaa, että aluehallitus antaa aluevaltuustolle tiedoksi luettelon valtuutettujen aloitteista sekä aloitteista, jotka on tehty sen toimivaltaan kuuluvista asioista.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 11 Saapuneet aloitteet

Muut mahdolliset asiat

Aluehallitus 30.05.2023 § 171

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 161 §:n mukaan asiat päätetään kokouksissa viranhaltijan esittelystä. Hallintosäännön 160 §:n mukaan toimitellaan voi esittelijän tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Pykälän kohdalla voidaan esimerkiksi jakaa tietoa, ilmoittaa asioista, tehdä aloitteita ja esittää kysymyksiä.

Päätös:

Muita asioita ei otettu tiedoksi.

Kokouksen päättäminen

Aluehallitus 30.05.2023 § 172

Kokouksen päättäminen.

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.51.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 157, § 158, § 159, § 160, § 161, § 162, § 163, § 165, § 166, § 167, § 168, § 169, § 170, § 171, § 172

Muutoksenhakukielto

Edellä mainituista päätöksistä ei saa tehdä lain hyvinvointialueesta 141 § mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 164

Oikaisuvaatimusohjeet

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Omistajakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen käsittely on maksutonta.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää kirjaamosta (yhteystiedot alla).

Pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa, www.pohjanmaanhyvinvointi.fi.

Oikaisuvaatimusviranomaisen:

Pohjanmaan hyvinvointialue / hallitus

Hietalahdenkatu 2-4

65130 Vaasa

kirjaamo@ovph.fi

Käyntiosoite: Hietalahdenkatu 6, X-talo 1. krs. Aukioloaika maanantaista perjantaihin klo 9-14.